

МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ПОДАТКОВИЙ УНІВЕРСИТЕТ

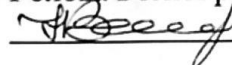
Факультет соціально-гуманітарних технологій та менеджменту

Кафедра мовної підготовки та соціальних комунікацій

Затверджено

Вченою радою факультету соціально-
гуманітарних технологій та менеджменту
протокол від «15» 02 2022_ № 4

Голова вченої ради Факультету

 Н.І. Зикун

Методичні рекомендації
до проведення практичних занять
з навчальної дисципліни «Друга іноземна мова (китайська)»
для підготовки здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня
(денної та заочної) форми навчання
галузь знань 03 «Гуманітарні науки»
спеціальність 035 «Філологія»
ОПП «Германські мови та літератури (переклад включно)»
статус дисципліни: обов'язкова

Ірпінь – 2022

Методичні рекомендації складені на основі робочої програми навчальної дисципліни «Друга іноземна мова (китайська)», затвердженої Науково-методичною радою Університету від 20.01.2022, протокол №2

Укладач:

Треpez Ю. О., викладач кафедри мовної підготовки та соціальних комунікацій

Рецензенти:

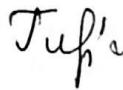
Л.В. Онучак, доцент, к.пед.н., професор кафедри мовної підготовки та соціальних комунікацій

Л.В. Чайка, доктор філологічних наук, доцент професор кафедри правничої лінгвістики

Розглянуто і схвалено кафедрою мовної підготовки та соціальних комунікацій протокол від 18.01.2022 №_5_

Завідувач кафедри

Т.С. Гиріна, д.н.з соціальних комунікацій, доцент, професор кафедри мовної підготовки та соціальних комунікацій

ЗМІСТ

1	Передмова	4
2	Ціль та мета	5
3	Пояснення за розділами та темами навчальної дисципліни	5
4	Методика проведення практичного заняття	11
5	Рекомендована література	14

ПЕРЕДМОВА

Методичні рекомендації до проведення практичних занять з навчальної дисципліни «Друга іноземна мова» (китайська), складені на основі робочої програми навчальної дисципліни «Друга іноземна мова» (китайська) для підготовки здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня галузі знань 03 «Гуманітарні науки» спеціальності 035 «Філологія» ОПП «Германські мови та літератури (переклад включно)», затвердженої вченою радою Навчально-наукового інституту гуманітарних наук у 2021 році, яка передбачає комплексну реалізацію практичної, розвиваючої, загальноосвітньої та виховної цілей під час навчання іноземної мови.

Курс «Друга іноземна мова» (китайська) є необхідною складовою частиною вивчення курсу базових філологічних дисциплін для бакалаврів за спеціальністю «Філологія». Він надає можливість сформувати мовні та перекладознавчі навички, які забезпечують досягнення рівня іншомовної компетенції на розмовному і перекладознавчо-письмовому рівнях, що формуються через діалогічне мовлення, використання практичної граматики та читанням художніх текстів; ознайомлення і сприйняття східного світу допомагають розширити особистий світогляд; надати можливість надихнутися філософією та культурою Сходу, аби сформувати здібності та готовність до міжкультурного іншомовного спілкування.

Курс «Друга іноземна мова» (китайська) розрахований на студентів 1-4 курсів навчально-наукового інституту гуманітарних наук, спеціальності «Філологія». Оволодіння видами мовленнєвої діяльності здійснюється через послідовне й системне формування у студентів 1-4 курсів відповідних практичних вмінь та навичок.

Теми практичних занять з навчальної дисципліни «Друга іноземна мова» (китайська) відповідають навчальному плану підготовки бакалаврів за спеціальністю 035 «Філологія» і є необхідною складовою частиною вивчення китайської мови. Вони дають можливість практичного оволодіння китайською мовою в різних видах мовленнєвої діяльності та збільшити лексичний запас студента.

Навчання здійснюється на основі діяльнісно-орієнтованого підходу відповідно до вимог Загальноєвропейських Рекомендацій з мовної освіти. Реалізація цього підходу у навчальному процесі з іноземної мови означає, що формування і розвиток іншомовних навичок і вмінь студентів відбувається шляхом і завдяки виконанню ними мовленнєвих дій в межах видів мовленнєвої діяльності (аудіювання, читання, говоріння, письмо).

Під час організації процесу навчання враховується, що формування іншомовної мовленнєвої компетенції, переслідуючи визначені програмою цілі, має свої особливості на кожному етапі навчання. На першому етапі удосконалюються мовленнєві навички та розвиваються мовленнєві вміння, а також здійснюється підготовка студентів до оволодіння навичками та вміннями іншомовного спілкування, необхідними в сфері майбутньої професійної діяльності. На другому етапі відбувається інтенсивна робота з навчання письмової комунікації (читання оригінальних текстів, написання творів та наповнення презентацій відповідним тематичним контекстом) та усній комунікації (монологічне та діалогічне мовлення) фахової спрямованості.

Навчальні цілі для кожного рівня володіння мовою є типовими за характером. Вони включають у себе професійні комунікативні компетенції, які складаються із загальних мовленнєвих навчальних умінь, мовних знань, соціолінгвістичної та прагматичної компетенцій.

Практичні заняття курсу «Друга іноземна мова» (китайська) передбачають:

- ознайомлення студентів з різними культурно-історичними аспектами формування китайської мови;
- викладення матеріалу згідно з навчальною програмою;
- поступове ускладнення навчального матеріалу та тематики;
- практичність та різноманітність типів вправ, завдань і видів роботи;
- введення та задіяння автентичних матеріалів на всіх курсах.

Навчальний матеріал дисципліни структурований за модульним принципом і складається з 7 навчальних модулів та 7 змістових модулів, тематика яких представлена у структурі навчальної дисципліни.

Крім роботи з базовими навчально-методичними комплексами, пропонується опрацювання додаткових джерел зазначених у переліку літератури.

2. ЦІЛЬ ТА МЕТА

Метою практичних занять з навчальної дисципліни «Друга іноземна мова» (китайська) є практичне володіння всіма видами мовленнєвої діяльності китайською мовою на рівні не нижче B1 (читання, усне мовлення, аудіювання та письмо) за шкалою Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти. У процесі досягнення цієї мети здобувачі вищої освіти мають одержати достатній рівень комунікативної компетенції, яку складають мовленнєві вміння, сформовані на основі мовних, комунікативно-пізнавальних навичках. Практичні заняття з іноземної мови спрямовані на формування професійної комунікативної компетенції, яка розглядається як мовна поведінка, що є специфічною для академічного і професійного середовища. Мовна поведінка вимагає набуття лінгвістичної компетенції (мовленнєвих умінь та мовних знань), соціолінгвістичної та прагматичної компетенції, що є необхідними для виконання завдань, пов'язаних з навчанням та роботою. Розвиток комунікативної компетенції відбувається відповідно до здатності здобувачів вищої освіти навчатися, їх предметних знань та попереднього досвіду, і здійснюється в межах ситуативного контексту, пов'язаного з навчанням і спеціалізацією.

Основні складові навчального процесу:

- засвоєння широкого словникового запасу вільно і правильно спілкуватися іноземною мовою (з дотриманням усіх фонетичних, лексико-граматичних, стилістичних норм) у різних ситуаціях повсякденного спілкування в усній та письмовій формі;
- оволодіння загальноживаною лексикою, граматику китайської мови, набуття навичок читання та усного і письмового перекладу, вміння розуміти китайську мову як при безпосередньому спілкуванні, так і у аудіозапису, діалогічно та монологічно спілкуватися в межах тем, зазначених програмою; робота з текстами навчального посібника та додатковими оригінальними текстами за тематикою модуля та за фахом;
- розуміння на слух автентичного мовлення;
- систематизація граматичного матеріалу, необхідного для навчання спілкування;
- удосконалення навичок художнього письма та переписки побутового характеру.

В основу даних методичних рекомендацій покладено процес розвитку та удосконалення мовленнєвих умінь студентів. Метою рекомендацій є організація ефективної навчальної та методичної роботи щодо оволодіння здобувачами вищої освіти умінь повного розуміння текстів фахової тематики; розуміння довготривалого іноземного мовлення; формування спроможності здійснювати усне монологічне і діалогічне мовлення; писати листи, створювати презентації; перекладати оригінальні тексти різної побутової тематики.

3. ПОЯСНЕННЯ ЗА РОЗДІЛАМИ ТА ТЕМАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. «你好 nǐhǎo – Привіт!». Ведення. Основні поняття китайської мови.

Основні поняття: пін'їнь, тони, ключі, графічна система, відрекомендувати себе, 你好.

Завдяки ряду реформ китайської писемності в XI ст. західна частина світу отримала чудову нагоду познайомитися з китайською мовою та культурою. Ця реформа передбачає латинізацію писемності, що від тоді називається «пін'їнь» - силабеми, складається з «ініціалей» (початок складу) та «фіналей» (канець складу). У сучасній китайській мові налічується 21 ініціал та 35 фіналей.

Складова кожного ієрогліфа є графема – ключ, витоками яких слугує піктографічне письмо (необхідні для читання словника і слугують своєрідною китайською абеткою), а також частиною кожного ієрогліфа є його тонування, іншими словами – відповідна інтонація, котра складається з 4 тонів.

Вже з першого заняття здобувч вищої освіти зможе відрекомендувати себе та записати репліки володіючи усіма трьома характерними рисами китайського слова: піньїнь, тонування та написання самого ієрогліфа.

Тема 2. «你住哪个房间？ nǐ zhù nǎge fángjiān? – Ти в якій кімнаті живеш?»

Ключові терміни та поняття: злічувані (рахункові) слова, числа від 0-10, фрукти, іризація «/L», правила написання ієрогліфів, відрекомендувати друга.

Китайське письмо є єдиним сучасним ідеографічним письмом. Кожне слово в китайській мові позначається окремим символом. Загальна кількість знаків в системі китайського письма перевищує 80 тис., але більшість із них є застарілими або дублюються. Освічений китаець знає близько 7 тис. ієрогліфів. Для читання китайської преси потрібно знати 3-4 тисячі. Уже в 1964 р. було опубліковано зведений список, що складався із 2238 ієрогліфів, спрощених цілком або частково, при цьому в разі різночитання за ієрогліфом закріплювався лише один офіційний варіант написання. До цього списку відносять рахункові слова (напр. 个, 的, 吗, 呢, 吧), котрі необхідно ставити до певного іменника, питальні частинки, вигуки і ієрогліфи, що позначають час та інші особливості. Числа можуть бути відтворені як арабськими знаками, так і ієрогліфічним знаком. Дана тема розкриває усі особливості написання китайських слів і знайомить з основними правилами їх складової та порядком у реченні.

Тема 3. «现在几点？ xiànzài jǐ diǎn – Котра година?»

Ключові терміни та поняття: займенники, числівники, час, дні тижня, місяці, постановка питання.

Навідміну від західного світу у країнах сходу усе інакше, в тому числі і запитальні речення, в котрих перед питальним знаком стоять відповідний питальний ієрогліф, кожен з них несе смислу відміну і формує той чи інший вид запитання. Також можна сказати і про слова часу, дні тижня і місяці.

Числівники, як було зазначено в описі попередньої теми, можуть відтворюватися як ієрошліфічним так і арабським знаками. Займенники теж мають свої особливості. В даній темі описуються особові займенники та їх лексичні відмінності (напр. 你 – ти; 您 – ви; звернення до викладача обов'язково до імені має бути приєднаний ієрогліф «师» - викладача, як прояв поваги та ввічливості). Через ієрогліфічну писемність китайці передають свою культурну ідентичність та її спадщину.

Тема 4. «这个多少钱？ zhège duōshǎo qián - Скільки це коштує?»

Ключові терміни та поняття: грошова одиниця, на ринку, сталі вирази.

Народну грошову одиницю Китаю називають «юань» (元). Один юань ділиться на 10 цзяо (角)[1], які, у свою чергу, діляться на 10 фенів (分). Наприклад, сума в 3,14 юаня вимовляється як сань юань ї цзяо си фень (三元一角四分), «три юаня один цзяо чотири фень». Слова цзяо і фень також позначають десяткові приставки 10–1 і 10–2 відповідно. У повсякденній мові при позначенні ціни замість слова «юань» також уживається куай (块), а замість «цзяо» — мао (毛). В обігу знаходяться монети номіналом 1, 5 цзяо та 1 юань. Монети найдрібніших номіналів в 1, 2, 5 фенів будучи платоспроможними в грошовому обігу знайти практично неможливо. Також в обігу знаходяться банкноти в 1, 5, 10, 20, 50 та 100 юанів різних випусків.

В темі здобувачі вищої освіти практикують вокабуляр через діалогічне мовлення та вчаться розпочинати розмову з продавцем, купити товар та ознайомлюються зі сталими виразами побутового характеру.

Тема 5. «在超市 zài chāoshì – В супермаркеті»

Ключові терміни та поняття: в супермаркеті, питальні конструкції та частинки, фрукти.

Граматичні частинки, питальні та іншого роду конструкції є невід’ємною складовою китайського речення і важливо знати часто вживані для комфортного спілкування з носіями мови. Здобувачі вищої освіти практикують вокабуляр на тему «їжі» та «похід до супермаркету» і вчаться запитувати та відповідати, використовуючи подану граматику і практичний матеріал в темі.

Тема 6. «我家有五口人 wǒjiā yǒu wǔkǒurén – В моїй сім’ї п’ять людей»

Ключові терміни та поняття: заперечні частинки, дати в китайській мові, сім’я, різновид китайських прізвищ, частинка 的, заперечні частинки 不 та 没, прислівник 太.

Знання про сімейні відносини в китайській родині є вкрай важливими. Вивчення культури через мову – найкраща можливість зрозуміти «східне» мислення та націю. В темі розкривають особливості китайських імен та прізвищ. Самі терміни спорідненості визначають ієрархічний порядок в сім’ї і знання усіх слів – важливе для прояву поваги та ввічливості під час спілкування китайською мовою з її носіями.

Зазначені в ключових поняттях заперечні частинки (不, 没) мають свою граматичну відмінність і мають стояти згідно з правилами. Частинка «的» - присвійна частинка, допомагає формувати присвійний відмінок, також має свою правила до ситаксичної опозиції в реченні відповідно до його контексту.

Тема 7. «我的爱好。空儿。Wǒ de àihào. Kòngr - Хобі. Вільний час»

Ключові терміни та поняття: питальні займенники "谁", "什么", "哪", "哪儿", "怎么", "怎么样", "多少", "几", альтернативне питання з 还是, хобі, вільний час.

Практика на тему хобі і вільного часу дуже популярна в кожному суспільному середовищі, вивчення відповідного словникового запасу допоможе швидше освоїтися в кругу нових іншомовних друзів та почувати вільно в спілкування на задану тему.

Ознайомлення з питальними займенниками та вивчення постановки різного роду питань розширюють мовленеві здібності в діалогічному мовленні.

Тема 8. «你的生日是几月几号? Nǐ de shēngrì shì jǐ yuè jǐ hào? – Коли в тебе День народження»

Ключові терміни та поняття: час, день народження, прийменник 给, займенник 怎么.

Практичне заняття орієнтовано на задану тему, а також на повторення теми «Час». На даному етапі вивчення мови здобувач вищої освіти має вміти розпочати та розвинути діалог із співбесідником на тему різного роду занять та свій відпочинок у вихідний день; розповісти про свій день народження.

Прийменник «给» - допомагає сформувати речення, вказуючи по відношенню до кого направлена дія.

МОДУЛЬ 2. ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. 你有什么安排? Nǐyǒu shémeānpái.

Тема 9. «你今天有什么安排? Nǐ jīntiān yǒu shé me ānpái – Які плани на сьогодні?»

Ключові терміни та поняття: прийменники 在 та 跟, розклад, планування дня, час, частини дня.

Здобувачі вищої освіти зможуть розповісти про свій розклад та плани на день, або вихідні дні. Конструкція «跟.....一起» формує речення в якому дія виконується не однією особою, а двома, або більше людьми та вказує на сумісне виконання якогось заняття.

Тема 10. «这个星期天你忙不忙? Zhège xīngqítīān nǐ máng bù máng – Ти зайнятий в цю неділю?»

Ключові терміни та поняття: вікенд, подорож, граматичні звороти 一点儿 і 一下, прислівники 也 та 部.

Висловлення своїх побажань, як провести вікенд, поговорити з другом, або рідними про майбутню подорож. Звороти 一点儿, 一下 – як невідіємна частина речень з певним смислом.

Прислівники 也 та 部 – синонімічні особливості.

Тема 11. «我在学校食堂吃饭。 Wǒ zài xuéxiào shítáng chīfàn – Я їм в шкільній їдальні»

Ключові терміни та поняття: мій день, прислівники 再 та 又.

Можна навчитися формувати обґрунтовану думку використовуючи додаткову лексику синонімічного ряду вже відомих слів; вміти задати ряд питань співбесіднику. Розповідь про свій шкільний день, розпорядок дня та свою рутину вцілому.

Прислівники 再 та 又 – синонімічні-граматичні особливості їх вживання в реченні.

Тема 12. «你要查还是咖啡 Nǐ yào chá háishì kāfēi – Ти хочеш чай чи каву?»

Ключові терміни та поняття: сполучники 或者 та 还是, прийменник 对, частинка 呢, дружні бесіди.

Запросити друга чи знайомого на каву, запропонувати зустрітися та обговорити різного роду питання побутового характеру; обговорити інтереси, хобі, роботу.

Сполучники 或者 та 还是 – синонімічні особливості. Прийменник 对 - даний прийменник використовується щоб акцентувати виконуючого дію (на підмет). Частинка 呢 – вживається в спеціальних, стверджувальних та заперечних реченнях для емоційного забарвлення..

Тема 13. «新地方, 搬家 Xīn dìfāng, bānjiā – Нове місце, переїзд»

Ключові терміни та поняття: минулий час частинка 了, переїзд, новий дім.

Вміти висловлювати думку в минулому часі та розповісти про свій новий дім, переїзд по нового місця; познайомитися з новими людьми. Минули час та його будова завдяки граматичній частинці «了».

Тема 14. «我感冒了 wǒ gǎnmàoole - Я захворів»

Ключові терміни та поняття: недомагання, симптоми хвороби, візит до лікаря, частинка 就.

Вміти поговорити про пори року та який одяг краще підійде відповідно до сезону; ознайомитися з вокабуляром, що допоможе описати свої симптоми лікарю та навчитися задати відповідний ряд питань та надати відповідь в аптеці, купуючи ліки.

Частинка «就» вказує на дію, що відбудеться дуже швидко.

МОДУЛЬ 3. ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3. 我的工作。Wǒ de gōngzuò.

Тема 15. «大学生可以打工吗 Dàxuéshēng kěyǐ dǎgōng ma – Студент коледжу може мати тимчасову роботу»

Ключові терміни та поняття: вміння, мови, модальні дієслова, тимчасова робота, студент і робота.

Вміти розповісти про свою роботу та професії своїх друзів та родичів, а також, надати інформацію про себе та свої вміння, вивчення мов.

Модальні дієслова «可以» – здатність, можливість; дозвіл, зачасту використовується в заперечних питаннях реченнях; ствердження. «能» - мати здатність або умову щоб зробити. «会» - могли, знати як зробити (можливо треба щось для цього вивчити); вміння.

Тема 16. «中国银行在哪儿 Zhōngguó yínháng zài nǎ'er – Де китайський банк?»

Ключові терміни та поняття: прислівники місця дії, мапа, конструкції «.....在.....» та «.....有.....».

Змога орієнтуватися у місті, знайти необхідне місце використовуючи відповідні прислівники місця дії та сторони світу.

З словами «在» та «有» можна побудувати речення, коли ми описуємо що якась річ чи людина знаходиться в якомусь місті. Прислівники місця дії (напр. 前边, 西边). В Китаї орієнтуються по сторонам світу, тому в даних прислівниках присутні слова «захід», «схід» та інші.

МОДУЛЬ 4. ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 4. 我是客人.食物。Wǒ shì kèrén. Shíwù.

Тема 17. «李老师家做客 – Гості вдома у вчителя Лі»

Ключові терміни та поняття: китайська кухня, в гостях, граматичні примітки.

Китайська традиційна кухня дуже різноманітна і нічим не схожа на будь-яку кухню іншої країни, вона аутентична і, звичайно, необхідно знати правила етикету та поведінки у світському суспільстві.

Звичайно сідають за круглий стіл. У кожного в родині є постійне місце. Старші люди займають за столом головні місця. Кожна нова страва обов'язково ставиться перед старшими і вони починають їсти першими. Розповсюдженим звичаєм є пригостення старшими молодших (а також господарями — гостей), коли найкращі шматки страв покладаються до мисок останнім.

Грамматична примітка:

Конструкція «正在/在.....呢» - вказує на дію, яка відбувається в даний момент.

Дієслово «到» - вказує на дію, котра завершена, щось було виконано або виконується і зараз.

Конструкція «从.....到.....» - з ... по ...

Прислівники : «就» вказує на дію або ситуацію, котра наступає дуже швидко; «才» навпаки, вказує на дію, що відкладається або відбувається повільно.

Суфікс 来- вказує на направлення дії туди і назад (до себе і від себе).

Тема 18. «快餐可以送到家里 Kuàicān kěyǐ sòng dào jiālǐ – Фаст-фуд ресторан може зробити доставку до дому»

Ключові терміни та поняття: замовлення по телефону, результативна дія.

Їжа швидкого приготування, доставка. Вечір вдома. Замовити додому їжу та розмова по телефону. Ключові репліки та питання.

Конструкція «又……又……» -вказує на лінійні дії в реченні, котрі відбуваються паралельно. Модифікатори результативної дії додаються до дієслова і вказують на завешеність дії або ситуацію (напр. 坐在 - сидить 送到 – відправити; 帶走 – принести; 坐满- заповнений). Ставляться відповідно смислової відповідності.

МОДУЛЬ 5. ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 5. 我的朋友。我的家。Wǒ de péngyǒu. Wǒ de jiā.

Тема 19. «我的生活，我的家 Wǒ de shēnghuó, wǒ de jiā - Моє життя, мій дім».

Ключові терміни та поняття: я і моя сім'я, мій дім, мій рутинний день, сполучник.

Розмови про сім'ю, свій дім та рутинне життя – теми побутового характеру, що допоможуть комфортно влитися в оточуюче середовище. Розбір текстів та практика письмового перекладу допоможе засвоїти матеріал та детальніше розібрати подану тему.

Сполучники вживаються для поєднання однорідних речень або окремих його частин. При цьому сполучники вказують на певний тип зв'язку між елементами, які поєднують. У складних реченнях сполучники поділяються на сурядні та підрядні; речення, відповідно, поділяються на складносурядні та складнопідрядні.

Специфікою китайської мови є те, що сполучники як сурядності, так і підрядності найчастіше опускаються, хоча зв'язок, на який вони вказують, зберігається. Можна легко помітити, що в китайській мові кількісно переважають безсполучникові речення, тоді як в українській - сполучникові.

Тема 20. «我的朋友 Wǒ de péngyǒu - Мої друзі».

Ключові терміни та поняття: шопінг, покупки, друзі та їхнє життя, їх сім'ї, форманти виду і часу дієслова.

Друзі та їх родини. Моє життя та будні. Шопінг. На даному етапі вивчення китайської мови можна відтворити змістовну розмову та поділитися обґрунтованими думками з того чи іншого приводу.

Форманти виду та часу дієслова вживаються в китайській мові для створення відповідних морфологічних категорій (виду та часу дієслова). Дані дієслова допомагають побудувати речення у відповідному граматичному часі. Існують наступні види дієслів: 了 – вказує на минулу дію; 正在 – вказує на подовжену дію, котра відбувається в даний момент; 将 - вказує на майбутню дію; 过 – вказує на завершену дію.

МОДУЛЬ 6. ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 6. 中国文化。Zhōngguó wénhuà.

Тема 21. «与朋友、爱好、中国菜 Yǔ péngyǒu, àihào, zhōngguó cài - З друзями. Хобі. Китайська кухня»

Ключові терміни та поняття: День народження, хобі, друзі, китайська кухня, комплемент можливості і напрямку.

Глибоке пізнання китайської культури сприяє вивченню мови, породжує розуміння та сприйняття східного світу. Є первні правила етикету, котрих треба дотримуватися у даному суспільстві.

У ресторані обличчям до двері сідає персона, яка очолює зібрання — старша за віком або за посадою. Покладання недоїдків та кісток на стіл не вважається неввічливим. Гамір та чавкання розглядаються як ознака веселої компанії та задоволення їжею, отже мають велике поширення.

Китайська кухня поділяється на кілька основних груп, кожна з яких має свої особливості: сичуанську, шаньдунську, гуандунську, шанхайську. Кожна по-своєму аутентична. Також, в даній темі можна ознайомитися з вокабуляром української традиційної кухні і поділитися з іншомовним співбесідником.

Комплемент напрямку вживається в китайському реченні для опису руху в просторі. Наявність цієї структури в мові пов'язана з специфічним уявленнями китайців про простір. Коли мова йде про рух у просторі, китайці характеризують їх дуже детально, додаючи до основного дієслова, яке називає рух, дію дієслова (наприклад, 上 рухатися знизу вгору, 出 виходити зсередини назовні тощо), а також 来 або 去 наприкінці (коли рух відбувався у напрямку до мовця 一来, а коли від нього 一去).

Тема 22. «北京旅行 Běijīng lǚxíng - Подорож до Пекіна»

Ключові терміни та поняття: китайський чай, подорож до іншого міста, пасивні речення.

Важливою традицією є церемонія чаю. Китайська чайна культура відрізняється від європейської, британської та японської як способами приготування та пиття, так і приводами для чаювання. Китайці мають декілька приводів для приготування та спільного пиття чаю: знак поваги, сімейна зустріч, вибачення, висловлення вдячності старшим у день весілля, об'єднання великої родини в день весілля, підтримання традиції.

Подорож до іншого міста, підготовка до поїздки (покупка білетів, бронювання) та оренда житла. Порогулянка по незнайомому місту та як зорієнтуватися на вулицях, екскурсії.

Побудова пасивних речень за допомогою наступних прийменників «被 bèi, 叫 jiào, 让 ràng, 给 gěi». Розбір двох видів речені відповідно до вживання тих чи інших прийменників пасивного стану.

МОДУЛЬ 6. ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 7. 大学的学生。Dàxué de xuéshēng.

Тема 23. «大学生活 Dàxué shēnghuó - Життя в університеті»

Ключові терміни та поняття: університет, студентське життя, в гуртожитку, путунхуа, спільна мова з китайцем, «я захворів».

Путунхуа (кит. 普通话) — одна з офіційних мов у Китаї, Сингапурі і Тайвані. Це поняття стосується перш за все усної, вимовної норми. Письмовий стандарт називається байхуа.

Університетське життя та життя китайського студента. Співвідношення з життям в Україні та студентські будні. Спільна мова з сусідом по кімнаті, гуртожиток.

Тема 24. «拾统节目 - Традиційні свята»

Ключові терміни та поняття: китайські традиційні свята, українські традиційні свята, Новий рік, майбутнє.

Порівняння традиційних свят Китаю та України. Тема тісно пов'язана з культурою, кухнею та різного роду традиціями цих країн. Поглиблене вивчення

культурних факторів та особливостей. Відмінності у святкуванні Нового року та його традиційно-історичні витоки.

Розмови про майбутнє та плани.

4. МЕТОДИКА ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИЧНОГО ЗАНЯТТЯ З КУРСУ «ДРУГА ІНОЗЕМНА МОВА» (КИТАЙСЬКА)

ЗРАЗОК

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ НА ТЕМУ №1: «你好 nǐhǎo – Привіт!». Ведення. Основні поняття китайської мови.

Мета: Ознайомлення з фонетичною, ієрогліфічною системами; правилами написання та тонування слів. Графічна складова ієрогліфа. Практичне заняття передбачає змогу відрекомендувати себе, поставити відповідні питання, побудувати діалог використовуючи подану лексику.

ЦІЛІ:

Методичні:

- демонстрація прийомів розвитку навичок діалогічного та монологічного мовлення за темою;
- розвиток вмінь і навичок спілкування китайською мовою за запропонованою тематикою загальноосвітнього рівня.

Практичні:

- ознайомити з графічною та фонетичною системами китайської мови;
- вдосконалювати іншомовну лексичну компетентність з теми;
- практикувати вміння застосовувати вивчений лексичний матеріал у монологічному та діалогічному мовленні з теми.

Освітні:

- вмінням оперувати лексичними одиницями на задану тему;
- пояснити важливість історично-культурного формування писемності від піктографій до спрощеної ієрогліфіки з її тоною системою.

Розвиваючі:

- розвивати історичні-культурні, пізнавальні та мовленнєві здібності;
- розвивати увагу, логічне мислення і слухову пам'ять;
- розвивати готовність здобувачів вищої освіти до участі у діалогічному спілкуванні китайською мовою.

Виховні:

- сформувати «східне» бачення світу та його мислення;
- виховувати самостійність та самоорганізацію;
- формувати зацікавленість і насагу до навчання;
- виховувати культуру поведінки та спілкування.

МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, оснащення: підручники, словники, методичні розробки практичних занять, методичні рекомендації до тем, рекомендовані списки літератури, пакети тестів і контрольних робіт, список питань до самоконтролю, список питань до мовного і граматичного контролю, презентації до курсу.

РЕСУРСИ: Інтернет, підручники та посібники.

ХІД ЗАНЯТТЯ:

I. Організаційний момент: привітання, повідомлення теми та мети заняття.

II. Актуалізація опорних знань здобувачів вищої освіти. Ключові слова: пін'їнь, тони, ключі, графічна система, відрекомендувати себе, 你好.

III. Опитування студентів за планом практичного заняття №1.

План практичного заняття №1

1. ФОНЕТИКА. Ініціали та фінали. Тони.
2. Пін'їнь, rischi, написання ієрогліфів.
3. Ключі. Читання словника.
4. Практичні тексти та діалоги: «你好 nǐhǎo – Привіт!».
5. Розбір вокабуляру та діалогу. Виконання вправ.

Короткий огляд питань практичного заняття №1:

1. ФОНЕТИКА. Ініціали та фінали. Тони.

Ознайомлення з фонетикою китайської мови. Перші спроби читання китайською мовою за її силабічною системою. Розбір тонування ієрогліфів.

2. Пін'їнь, rischi, написання ієрогліфів.

Форма та порядок написання ієрогліфів та відповідний до значення пін'їнь. Також, написання ієрогліфа у вірному порядку дає змогу швидше його написати та запам'ятати.

3. Ключі. Читання словника.

Графічна система ієрогліфа, основні графеми простого характеру з яких складається ієрогліф. Завдяки вірному порядку його написання та знання скільки рисок в графемі можна знайти необхідне слово в словнику.

4. Практичні тексти та діалоги: «你好 nǐhǎo – Привіт!».

Здобувачі вищої освіти знайомляться з першими репліками та вже зможуть відрекомендувати себе після першого заняття китайською мовою, а також, побудувати простий діалог аби представитися.

5. Розбір вокабуляру та діалогу. Виконання вправ.

Розбір діалогів надає можливість практикувати діалогічне мовлення та письмові навички, виконуючи вправи в аудиторії, а потім закріпити знання виконуючи самостійну роботу вдома.

IV. Підсумок:

1. Підведення підсумків заняття.
2. Оцінювання знань та об'єм засвоєнного матеріалу.
3. Пояснення домашнього завдання.

ЗАПИТАННЯ І ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ:

1. Що таке «ініціали» та «фінали» в китайській мові?
2. Які витоки ієрогліфічної писемності?
3. З чого будується ієрогліф?
4. З чого починається пошук слова у словнику?
5. Для чого створили «пін'їнь»?
6. Скільки тонів існує в китайській мові?
7. Я правильно привітатися китайською мовою?
8. Я відрекомендувати себе?

Завдання для домашнього оцінювання:

1. Вивчити слова з діалогів.
2. Виконати лексичні вправи до теми.
3. Ознайомитися з графемами та пін'їном.

5. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна література:

1. Акабудак К.Г., Вечоринська Т.В. – Історія китайської мови. Навчальний посібник, 2020. – 354 с.
2. Кан Юйхуа, лай Сыпинг. - «汉语会话 301 句» - Разговорная китайская речь 301. Часть 1., Пекин, 2006. – 198 с.
3. Маслакова О.Н. - Китайский язык. Вводный иероглифический курс, 2011. – 27 с.
4. Милена карлова. - Китайский язык. Обучающие прописи, 2018. – 65 с.
5. Мощенко И.А., Острогская А.А., Сорокина Е.М. - Грамматика китайского языка в таблицах (Китайская грамота), 2018. – 158 с.
6. Н.А. Кірносова. Практична граматики китайської мови Навчальний посібник для студентів першого та другого курсів філологічного факультету. – К.: Видовничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2007. – 115 с.
7. Тань Аошуан - Китайская картина мира. Язык, культура, ментальность - (Язык. Белассан Ж., Чжан Пэнпэн, Шимкович А. - Современный китайский язык. Начальный курс 1, 2008. – 272 с.
8. Жень Хулянь, Ісаєва Н.С., Кірносова Н.А., Китайська мова в темах. Навчальний посібник для бакалаврів і магістрів. – К., 2007. – 207 с.
9. «汉语新目标». Новый объект. Китайский язык. Книга 1. – Пекин, 2005. – 249 с.
10. 王国庆, Сирко Е. В. «新实用汉语课本». Новый практический курс китайского языка. Учебник 1. Пекин, 2008. – 243 с.

Допоміжна література:

1. Белассан Ж., Чжан Пэнпэн, Шимкович А. - Современный китайский язык. Начальный курс 1, SINOLINGUA / 华语教学出版社. Пекин, 2008. – 267 с.
2. Г.А Румянцева, Л.И. Зиятова. Китайский язык. 50 текстов для чтения. Начальный и средний уровни. – М.: Восточная книга, 2006. – 160 с.
3. Горелов в. И. Теоретическая грамматика китайского языка: учеб. пособие для студентов пед. ин-тов по спец. «Иностр. яз.» - М.: Просвещение, 1989. – 318 с.
4. Кондрашевский А. Ф., Румянцева М. В., Фролова М. Г. - Практический курс китайского языка. Том 1, 2000. – 368 с.
5. Лю Сюнь - Новый практический курс китайского языка. Для начинающих. Пекин, 2010. – 248 с.
6. Ли Сяоци, Жэнь Сюэмэй, Сюй Цзиннин. – Курс китайского языка «Voya chinese». Начальный уровень. Ступень 1. Учебник 2. Санкт-Петербург, 2016. – 211 с.
7. Солнцев В.М. Китайское письмо [Текст] / В.М. Солнцев // Языкознание. Большой энциклопедический словарь / гл. ред В.Н. Ярцева. - 2-е изд. - М.: Большая Российская энциклопедия, 1998. - 226с.
8. Шафир М.А. - Китайский язык. Грамматика с упражнениями, 2017. – 90 с.
9. 吴中伟. Contemporary Chinese: учебник (английский язык). SINOLINGUA / 华语教学出版社, 2010. – 223 с.
10. «汉语新起点». Новый старт 1. Пекин, 2003. – 80 с.

Інформаційні ресурси в Інтернеті:

1. Онлайн курс з китайської мови [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://chineseplus.ru/>.
2. Додаткові матеріали, онлайн курс з китайської мови [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://studychinese.ru/>.

Міжнародні видання:

1. 荣继华, 徐桂梅. - Developing Chinese (2nd Edition). Elementary Comprehensive Course I. Beijing Language and Culture University Press / 北京语言大学出版社, 2011 年. - 350 页
2. Understanding of the Chinese Language (Studies in China), 2007 年. – 180 页
3. «说汉语». Speak Chinese 1, Beijing, 2008 年. - 222 页
4. 汉语新起点 (第 5-7 册): “汉语新起点”编写委员会 编著. - 北京: 教育科学出版社。
5. 汉语课本 (第 2-4 册): 北京语言学院编. - 北京: 商务印书馆出版. - 1977 年。
6. 中级汉语口语/刘德联, 刘晓雨编著.- 2 版.- 北京: 北京大学出版社, 2004 年, 200 页
7. 中级听力·课本/周小兵. – 北京: 华语教学出版社, 2005 年, 173 页
8. 时代 – 中级汉语报刊阅读教程 (下册) 北京: 北京语言大学出版社, 2008 年, 246 页
9. 读报知中国 (上): 报刊阅读基础/吴雅民编著. – 北京: 北京语言大学出版社, 2009 年, 228 页